

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:
 w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. —
 z odnośnikiem do domu . . . 2 zł. 50 gr.
 Na prowincji z przesyłką
 pocztową 3 zł. —
 Zagranicą 5 zł. —
 Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
 stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
 Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
 Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. Nr 91.
 Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 289 (7919)

Czwartek, dnia 18 grudnia 1924 r.

Rok XXXII

Zadajcie **SPOTYKACZ SZUSTOWA** wszędzie!

ZABAWKI

krajowe i zagraniczne w wielkim wyborze, oraz ozdoby choinkowe, po cenach bardzo przystępnych poleca firma „**RAJ DZIECIĘCY**”
 właśc. C. KRONENBERG
 2343 KALISZ, Wrocławska 36.

MASYWY

**GUMA TECHNICZNA
 KABLE I PRZEWODNIKI
 MATERJAŁY GUMOWE**

OPONY

Fabryki wyrobów gumowych i kabli
Józefa Reithoffer'a Synowie, Wiedeń
 egzystuje od 1832 r.

Jeneralna Reprezentacja i Składy:

Sp. Akc. „Warginta”, Warszawa, Długa 48, (Dom Śląski).

Przedstawicielstwo i skład
 na Kalisz i okolice:

Maks Rynek, Kalisz

Al. Józefiny 13, telefon 219 - 273

2344

GUMY POWOZOWE

PAKUNKI

WĘGIEL Górnośląski

z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelsegen	

po cenach kopalnianych na weksle 3 miesięczne.

PORTLAND CEMENT

z pieców rotacyjnych
 fabryki

„**RUDNIKI**” po cenach fabrycznych
 na weksle 1 i 2 miesięczne.

KOŁS ZABRZECKI

Z „EMMA” i „WOLFGANG”
 po cenach hutniczych
 na weksle 3 miesięczne.

WAPNO CZĘSTOCHOWSKIE

„Kudniki”

na weksle 3 miesięczne.

SUPERFOSFAT

od 14 do 22 proc.
 po cenach fabrycznych
 na weksle 3 miesięczne

— poleca —

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA
 KAZIMIERZOWSKA 1. TEL. 92.

Ogólnie
 przez
 znawców

FAWORYZOWANA

Przedstawicielstwo D. H. SZWARC I SZUCKI
 W. rezawa, Zielna 24, telefon 2-55. 2314

NA GWIAZDKĘ!

Wielki wybór w artykułach wiedeńskich!

Prawdziwy G. B. Borsalino
 fu Lazaro
 Pless
 Fiszer

Modne Krawaty Wiedeńskie
 Getry Wiedeńskie
 Koszule dzienne
 Eleganckie szale jedwabne
 Portfele skórzane
 Prawdziwa bielizna d-ra Jaegera
 i inne artykuły męskie

poleca

„The Gentleman”

Wrocławska 23.

Jedyny w Kaliszu Specjalny
 Magazyn dla Panów! 2501

Elegancki Pan kupuje tylko w firmie „The Gentleman”!

Składajcie ofiary na inwalidów woj.

Demokracja rosyjska i Polska

Niedawno p. Occidentalis poruszył w Kurjerze Warszawskim sprawę nieprzyczynnego dla Polski stanowiska niebolszewickiej demokracji rosyjskiej i otrzymał dwie odpowiedzi: p. Prokopowicza w gazecie Dni i organu p. Milukowa Poslednija Nowosti. Ze względu na poważniejszą, jakby się to nawet zdawało, znaczenie tej pozycji, jaką dawni „kadeci” i eserzy rosyjscy względem nas zajmują, uważamy za pożyteczne dokładnie oha powyższe głosy streścić, dając podświetlenie do ścisłego o nich sądu, który z naszej strony postaramy się w oddzielnym artykule specyzerować...

Poslednija Nowosti zaczynają od poglądu na przeszłość, która w ich mniemaniu świadczy o stałe przychylnym stanowisku demokracji rosyjskiej dla problemu etnograficznej Polski; a tem przymionik „etnograficznej” bez względu na ścisłość lub nieściśłość powyższego rachunku, wystarcza dla zrozumienia istotnego charakteru poglądów rosyjskiej demokracji na „zagadnienie Polski”, rozpatrywane przez nią z punktu widzenia wyłącznie narodowego z zupełnym, niemal pominięciem jego pierwiastków państwowych.

Jak odpowiedziała — pyta organ p. Milukowa — inteligencja i demokracja polska na te obawy uczuć szczerze demokratycznych i braterskich? „Prawda, że w latach 1908 i 9-tym p. Dmowski zwrócił się frontem ku wschodowi, a plecami do Niemców. Twierdził on wówczas, że niemiecka polityka i państwowe plany otworzyły oczy Polakom, którzy obecnie rozumieją, że dla ocalenia swojej narodowości trzeba się oprzeć na wielkim mocarstwie słowiańskim (ściślej mówiąc, dodaje redakcja, na caryzmie, wobec którego p. Dmowski oświadczył, o swej lojalności). To był ten sam Dmowski, z którym w Paryżu w r. 1904 i w Moskwie w r. 1905 umówiliśmy się zgodnie co do autonomii Polski w jej etnograficznych granicach. Niestety, w chwilach dla Rosji najcięższych, po szczęśliwym dla sojuszników, ale nie dla Rosji, zakończeniu wojny, w czasie której Rosja straciła miliony ludzi i doprowadziła siebie do krańcowego rozstroju — ten sam p. Dmowski znowu zwrócił się tyłem (!) do Rosji, a frontem do tradycyjnej opiekunki Polski, do Francji, Polacy zdołali przekonac Francuzów, że Polska może im zastąpić

Niebывwała okazja

S. MACIEJOWSKI

KALISZ, ul. Wrocławska 13, tel. 265.

Skład Porcelany, Fajansu, Kryształów, Lamp i Platerów

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Klientele, iż od dnia 1-go do 24-go grudnia r. b.
rozpocznie się pierwsza od założenia firmy**Przedświąteczna wyprzedaż**

towarów z rabatem 20%, a mianowicie:

Różnej galanterji na podarki gwiazdkowe

Porcelany i szkła stołowego

Lamp gazowych, elektrycznych, oraz naltowych

Kryształów

Garniturów na umywalnie

Kamiennych naczyń kuchennych i t. p.

!!! NIEBYWAŁA OKAZJA TANIEGO KUPNA !!!

Niebывwała okazja

BAKALIE

BAKALIE

2457

W. Ziółkowski,

Stary Rynek № 1.

poleca na nadchodzące święta:wielki wybór słodczy: **PIERNIKÓW, ORZECHÓW** w wybo-
rowych gatunkach pierwszorzędnych firm.

Oraz poleca:

znakomite **WINA, KONIAKI** i **LIKIERY** krajowe i zagraniczne
po nader przystępnych cenach.

BAKALIE

BAKALIE

sojusz z Rosją, ale w tym celu należy rozszerzyć jej terytorjum państwowe daleko poza krańce polskich granic etnograficznych.

Nietrudno pojąć — dodają Poslednija Nowosti — że wielka, ale pstra pod względem narodowościowym. Polska nie jest jeszcze Polską silną. Łatwo byłoby, zdaje się, zrozumieć i to, może Łsobie pozwolić na luksus jednoczesnego posiadania od wschodu i zachodu dwóch wrogów i że będzie musiała kiedyś zrobić między nimi wybór. Jasnym było również, że taki sojusznik, słaby wewnętrznie i zagrożony od zewnątrz, nie będzie dla Francji pomocą, lecz obciążeniem. I czas, gdy w Paryżu dawano się pociągać przekonaniom Polaków, skierowanym, nie tylko przeciwko Rosji sowieckiej, lecz i przeciw Rosji wojennej (1) — już przeszedł. Stosunek do idei „santarnego kordonu” znakomicie ostygł.

„Ale polska polityka — podkreśla redakcja — zbudowana na tej czasowo szczęśliwej koniunkturze przeżyła ją, ku czemu dopomogło odrodzenie się starego polskiego nacjonalizmu. Znowu zaczęto mówić o Rosji, jako o „Moskwie” i wyciągnięto z archiwum stara teorie Duchniński-ga, znowu zaczęto dowodzić (1), że Rosjanie nie są słowianami i że świat słowiański kończy się na Polsce. Na stole znalazł się system przymusowej kolonizacji i polonizacji (1) kresów, które zgodnie z ryskim traktatem licza 4 i pół miliona Wielkorusinów, Białorusinów i Ukraińców, w końcu zaś oddano Polakom ukraińska Galię i otoczono morzem litewskim Wilno.

Po wyliczeniu powyższych przewinień, dokonany rzekomo przez polski nacjonalizm względem dobrej po bratersku woli i szczerze dla Polski etnograficznej i zycziwych zamiarów demokra-

cji rosyjskiej, organ p. Milukowa przechodzi do konkluzji definitywnej.

Nie dziwnego — stwierdzają Poslednija Nowosti — że przy najlepszych chęciach stosunek rosyjskiej demokracji do nowonarodzonej bratniej republiki stanowczo się zmienił. Teraz już nie Polacy, lecz Rosjanie musieli protestować przeciwko podziałom (1) i stawać w obronie uciskanych i denacjonalizowanych (1) narodowości. A przyczyny niezadowolnienia z Polski współczesnej są dla demokracji rosyjskiej te same, na jakich tradycyjnie oparta była ich dawna sympatja dla uciskanych i przemora rusyfikowanych polskich braci. Uciskani przemienili się w uciskających. Albowiem nie bacząc na wszelkie wysiłki Polaków ukrycia przed Europą istotnego stanu rzeczy, sprawa polskie-h mniejszości zaczyna wyciskać z europejskiej opinii publicznej stare sympatje dla uciskanej Polski.

„Jeżeli słabe strony polskiej polityki wykorzystywane są przez bolszewików, to nam się zdaje, że należy oskarżać nie tych, którzy wskazują tego przyczyny, lecz raczej tych, którzy nie chcą się przyznać do omyłki i żądają uwiecznienia stanu coraz bardziej, z biegiem czasu dla samej Polski niebezpiecznego. Dzisiejsza szczęśliwa dla Polski koniunktura trwać przeciwko stałe nie będzie, ona już obecnie znacznie na jej niekorzyść się zmienia i daleko patrzący polityk winien pomyśleć o dniu jutrzejszym. A dla tego jutra przyjaźń demokracji rosyjskiej jest konieczna i warta jest tych ofiar, jakie dla niej ponieść trzeba.

Mówiąc o ofiarach, nie mamy nawet widoku takich kroków radykalnych, jak odmiana traktatu ryskiego. My rozumiemy, że teraz przy bol-

szewikach mówić o tem nie można i dla tej kwestji przyjdzie swój czas. Chcielibyśmy tylko, żę by polska narodowościowa, szkolna i wyznaniowa polityka na kresach została radykalnie zmieniona — i żeby Polacy raz na zawsze wyrzekli się polonizacji rzekomo nieświadomych obywateli rosyjskiego plemienia (w jego trzech gałęziach). W tej mierze, w jakiej to się stanie, państwo polskie będzie miało zapewnioną sympatję demokracji rosyjskiej”.

Tyle grupa pana Milukowa.

Nie inaczej mutatis mutandis patrzą na to rosyjscy eserzy, w których imieniu p. Prokopowicz tak w gazecie Dni sprawę tę wyjaśnia.

„W tem ciężkim, tragicznym nieszczęściu ja kiego doznał naród rosyjski, Polski nie było w w łebie naszych przyjaciół. Duch rosyjski został złamany strasznymi ponad nasze siły przejściami 1915 i 16 roku, a z tego chwilowego upadku narodowego ducha i po części narodowej świadomości skorzystała Polska, aby z kraju uciskanego przemieniła się w kraj uciskający (1). Ongi uciskała ją monarchiczna Rosja i my demokraci broniliśmy jej całą mocą sił naszych, obecnie zaś ona z kolei odmawia prawa narodowego samostanowienia kilku milionom Rosjan, Ukraińców i Białorusinów. Bo co niegdyś praktykowała w stosunku do polskiej religji, języka, szkoły i kultury samodzierżawna Rosja, to samo czyni dzisiaj nowa, wolna, republikańska Polska względem Rosjan, Ukraińców i Białorusinów.

„Myśmy zostali ci sami, bez zmiany... Czego natomiast życzy Polska nam Rosjanom? Nie idzie tu o terytorjum rosyjskie w ich granicach z 1914 roku. P. Occidentalis oskarża nas, że chcielibyśmy utrzymać go w całej pełni, lecz jest to oskarżenie skierowane pod złym adresem, bo po upadku wielkiego imperjum powinna być mowa nie o terytorjum, lecz przedewszystkiem o wzajemnym stosunku z nowopowstałymi p czasie katastrofy państwami.

„Ten fakt, że obecny stan rzeczy został sankcjonowany przez traktaty wersalski i ryski dla psychologii narodów żadnego znaczenia nie ma. Czy Polacy uznali kiedy kongres wiedeński z r. 1815, który rozciął żywe ciało Polski na trzy części?”

„Uregulować stosunek rosyjsko polski może tylko — plebiscyt. Wielu z Polaków twierdzi, że taki plebiscyt nie może być dokonany dopóki w Rosji panuje bolszewizm, upełna racja. Ale obecność bolszewików w Kremlu nie może być argumentem usprawiedliwiającym polonizację spornych terytorjów...”

EDWARD PASZKOWSKI.

Prawdziwy znawca sztuki nie szuka taniej pracy lecz daje swoje zdjęcia oraz portrety wykonywać w atelier prawdziwej fotografii artystycznej p. f. „ENGEL” Kalisz, Niecała 12.

Który nagrodzony przez Naczelnika Państwa listem pochwalnym w 1922 r.

nie odeprzeć można z łatwością i już to samo świadczy o intencjach piszącego.

Niżej podpisani biorą na siebie wszelką odpowiedzialność za swoich członków i gwarantują że wypiekają chleb 1-go gatunku z mąki 50 proc. kosztującej 37 groszy kg., bez jakichkolwiek domieszek, że drugi gatunek z mąki 60 70 proc., z której kg. chleba kosztuje w Kaliszu 35 gr. jest o wiele lepszy aniżeli sprzedawany w Łodzi i Częstochowie po 38 gr. Nieprawdą jest, że przypiek daje 40 proc., co łatwo sprawdzić dla interesującego się tą sprawą i ten przekona się że przypiek stanowi 25 proc.

Kalkulacja bułek pszennych w danym artykule nazwana „horrendalną”, a to dlatego że według piszącego kilo mąki amerykańskiej kosztuje 40 gr. (lecz tylko na papierze) i piekarze zarabiają 100 proc., sprzedając kg. bułek po 80 gr.

W rzeczywistości worek 63 i pół kg. mąki

amerykańskiej kosztuje 37 zł., czyli 58 gr. kg., oprócz tego doliczyć należy koszt cukru, masła, robocizny, wysokich podatków itd.

Informacje, że kaliska mąka w Częstochowie jest droższa także nie zgadza się z prawdą, gdyż młyny kaliskie konkurując z innymi młynami mają na eksport liczą po cenach miejscowych.

Jeżeli dzisiaj piekarz nie może sprzedać kilo pieczywa za cenę mąki, to na tą okoliczność składają się:

1. Kasa Chorych,
2. 8-mio godzinny dzień pracy,
3. Urlopy,
4. Podatki Państwowe,
5. Bardzo uciążliwe podatki Komunalne i różne inne dość wysokie wydatki, związane z wypiekiem pieczywa.

Pomimo tego, że „Gazeta Kaliska” każe dzi-

wić się czytelnikom, że w Częstochowie z kaliskiej mąki chleb jest o 2 gr. na kilo tańszy, my ze swej strony stanowczo twierdzimy, że ten gatunek chleba u nas jest o 3 grosze tańszy, bo go sprzedajemy po 35 gr.

W końcu dodać musimy, że zabierając głos w tej sprawie, nie można jej traktować po lekce, lecz należało się zabrać do niej z całą sumiennością i znajomością.

Ceny nadto ustanawia dla nas miarodajny Komitet walki z drożyzną, chociaż dla „Gazety Kaliskiej” jest tylko „tak zwany”

CECH MSTRZOW PIEKARZY W KALISZU.

STARSZY: J. STANKIEWICZ.

PODSTARSZY: A. ANTONOWICZ.

DLACZEGO gospoście używają do pieczenia ciastek i bułeczek najchętniej proszku Dr. Oetkera?

Backin!

Ponieważ pieczywo udaje się najlepiej, najprędzej i najperwniej.

Jako deser: Puding Oetkera z PROSZKU PUDINGOWEGO

Jako korzenie do ciast, tortów, zap. sosów, legumina Dr. Oetkera CUKIER WANILJOWY

Na nadchodzące święta i upominki gwiazdkowe

Szklanki - od zł. 2.20 za tuzin
Talerze porcel. „ „ 12.— „ „
Garnitury do owoców od zł. 3.90
Garnitury do kompotu „ „ 4.90
Garnitury na umywalnie „ „ 12.50
Serwisy do likieru - „ „ 4.50
Serwisy obiadowe 6 osób. „ 100—

Wielki wybór porcelany białej i dekorowanej, lamp, galanterji niklowej i platerowanej w przedmiotach praktycznych po cenach najniższych.

Platery: Fraget, Henneberg, Norblin.

poleca:
A. PIWEK w Kaliszu
Babina 21, telef. 131. 2498

POTRZEBNY monter

do instalacji wodociągowej.
HOFMAN, róg Młynarskiej i Cmentarnej. 2529

2 pokoje 2 bez mebli

do wynajęcia od zaraz.
Al. Józefiny 12, III p., Freund.
Obejrzeć można między g. 2 a 4 pp. 2531

Przybłąkał się pies-wilk

Do odebrania za zwrotem kosztów: Majkowska 5, Friedman. 2519

LICYTACJA.

POWIATOWA KASA CHORYCH w KALISZU,
na mocy art. 53 Ustawy z dnia 19/V 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, podaje do wiadomości, że dnia 22/XII br., o godz. 10 rano, przy ul. Wrocławskiej Nr. 35 odbędzie się licytacja ruchomości należących do p. Władysława Flaczyńskiego, oszacowanych na 245 zł. składających się z 2-ch łóżek, 2 szafki nocne i garnituru różnych mebli. Powyższe przedmioty wszystkie są nowe. Zarządzona licytacja jest na pokrycie należności Kasy.
Przedmioty te obejrzeć można w dniu licytacji do godz. 10 rano na miejscu.
(—) **Szczęśny-Szymański**
2534
Zastępca Komisarza

LICYTACJA.

POWIATOWA KASA CHORYCH w KALISZU,
na mocy art. 53 Ustawy z dnia 19/V 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, podaje do wiadomości, że dnia 23 grudnia br. o godz. 10 rano przy ul. Wodnej № 3 odbędzie się licytacja ruchomości należących do p. Szakalewskiego Mojżesza, oszacowanych na 228 zł. składających się z 1-go kredensu w dobrym stanie. Zarządzona licytacja jest na pokrycie należności Kasy.
Kredens ten obejrzeć można w dniu licytacji do godz. 10 rano na miejscu.
(—) **Szczęśny-Szymański**
2535
Zastępca Komisarza

LICYTACJA.

POWIATOWA KASA CHORYCH w KALISZU,
na mocy art. 53 Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, podaje do wiadomości, że w dniu 23 grudnia b. r., o godz. 10 rano przy ul. Wiejskiej Nr. 12 w fabryce „Wag” odbędzie się licytacja ruchomości należących do p. Glicensteina Moryca, oszacowanych na 67 zł., składających się z trzech wag stołowych à 10 kilo — nowych. Zarządzona licytacja jest na pokrycie należności Kasy
Wagi te obejrzeć można w dniu licytacji do godziny 10 rano.
(—) **Szczęśny-Szymański**
2533
Zastępca Komisarza

Zakład Mebli Bambusowych
Renan i Matusz w Kaliszu,
przy ul. Lipowej № 5.

POLECA:

Całkowite garnitury, szafy bielizniarki, biblioteki, etażerki, parawany, ekrany, oraz wszelkiego rodzaju kosze i stoliki do kwiatów po cenach bardzo przystępnych.
Przyjmujemy obstalunki, wykonywamy na czas. 2403

W niedzielę, dn. 21 grudnia r.b., o godz. 5 w pierwszym terminie i o godzinie 6-ej w drugim terminie w lokalu Domu Handlowego „POLWINKOL” odbędzie się ogólne roczne zebranie członków Stowarzyszenia Kupców Polskich w Kaliszu.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium.
- 2) Sprawa podatku obrotowego.
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji rewizyjnej.
- 4) Rozpatrzenie i uchwalenie preliminarza na rok 1925.
- 5) Wybór Zarządu.
- 6) Wybory Komisji rewizyjnej.
- 7) Wolne wnioski.

ZARZĄD.

Biurowo Techniczne i Warsztaty Elektro-Mechaniczne

INŻ. S. PORADOWSKI
KALISZ, ul. Tad. Kościuszki 20, telefon 62.

Urządza i dostarcza aparaty Radio - telefonij. i części dla amatorów do informacji od 4—5 pp 2373

Niezawodny środek przeciwko 2105
Chrypcy, duszności, kaszlu

„GRANULKI RUSSYANA”
(Siłopis: zurał. benzoinat)
Chem. farm. i-bor. „P. Nowolaki”, Warszawa.